

**ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΧΟΥ
2014-2020**

Μάρτιος 2017

Περιεχόμενα

I. Εισαγωγή

II. Ορισμός Αρχών

III. Διαδικασίες Διαχείρισης και Ελέγχου

I. Εισαγωγή

Το **Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)** ορίζεται ως το **σύνολο των διοικητικών Αρχών** που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, είναι διαρθρωμένες με συγκεκριμένη οργανωτική δομή και αναπτύσσουν επί μέρους **δραστηριότητες**, με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα).

Η Δομή αυτού του Συστήματος περιλαμβάνει τις Αρχές/ φορείς που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης και ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 514/2014. Προσδιορίζονται στο Νόμο 4375/2016.

Οι Αρχές/ φορείς που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του ΣΔΕ εφαρμόζουν συγκεκριμένες Διαδικασίες, ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων των Εθνικών Προγραμμάτων των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020. Οι Διαδικασίες αυτές συνοδεύονται από τυποποιημένα έντυπα και οδηγούς. Το σύνολο αυτών των εγγράφων αποτελεί το **“Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ”**, το οποίο παρέχεται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η πληροφόρηση για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (Δομές και Διαδικασίες) είναι σημαντική και για τους Δικαιούχους, οι οποίοι υλοποιούν δράσεις - έργα στο πλαίσιο των Εθνικών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Οι Δικαιούχοι οφείλουν να γνωρίζουν αφενός τις Αρχές/ φορείς στους οποίους πρέπει να απευθύνονται, αφετέρου τους κανόνες και τις Διαδικασίες που εφαρμόζονται για τις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις (κανόνες επιλεξιμότητας, έκδοση πρόσκλησης για την αίτηση χρηματοδότησής τους, διαδικασία επιλογής, έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων, επαληθεύσεις και έλεγχοι του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των δράσεων, κλπ.).

Στη με αριθ. 82350 Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Εθνικών Προγραμμάτων των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας» (ΦΕΚ 2451/τ.Β/09.08.2016) προσδιορίζονται τα επί μέρους θέματα του ΣΔΕ και οι κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα εθνικά προγράμματα. Επιπλέον, ορίζεται το σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων αχρεωστήτως ή παρانونύως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση των εθνικών προγραμμάτων.

II. ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΡΧΩΝ

Στο άρθρο 77 του Ν. 4375/2016 (ΦΕΚ 51/Α'/3.4.2016) ορίζονται οι αρμόδιες αρχές που εμπλέκονται στην εφαρμογή, διαχείριση και τον έλεγχο των Εθνικών Προγραμμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 514/2014 και των οριζόμενων στο άρθρο 1 και 5 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 1042/2014.

Υπεύθυνη Αρχή (ΥΑ) των Εθνικών Προγραμμάτων των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020 ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, και άλλων πόρων (εφεξής Ε.Υ.ΣΥ.Δ. Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π.). Η **Ε.Υ.ΣΥ.Δ. Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π.** υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και συγκροτείται με Απόφαση του Υπουργού. Η Ειδική Γραμματέας Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων (εφεξής Ειδική Γραμματέας ΤΑΜΕΤΕΑΑΠ) προΐσταται της Υπεύθυνης Αρχής.

Η ΥΑ είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και εφαρμογή των Ε.Π. σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 4 του Κανονισμού 1042/2014. Έχει επίσης την ευθύνη της εποπτείας των Εντεταλμένων Αρχών, στις οποίες έχει αναθέσει αρμοδιότητες διαχείρισης μέρους των Ε.Π. ή συγκεκριμένα καθήκοντά της και χειρίζεται όλη την επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η οργάνωση, οι αρμοδιότητες της Υπεύθυνης Αρχής και η κατανομή των αρμοδιοτήτων σε Μονάδες καθορίζονται στη με αριθμ. 42356/ΥΦ 776 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (ΦΕΚ 1121/τ.Β'/ 20-04-2016), σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 79 (παρ. 1) του Ν. 4375/2016.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες που εκτελεί η Υπεύθυνη Αρχή στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 καλύπτουν όλες τις σχετικές απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 514/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 και του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 1042/2014.

Η διάρθρωση της Υπεύθυνης Αρχής ανά τύπο Μονάδων εξασφαλίζει τη διάκριση των βασικών λειτουργιών της, δηλαδή της επιλογής και έγκρισης των δράσεων, της επαλήθευσης των δράσεων και των δαπανών τους, της υλοποίησης δράσεων. Αναλυτικότερα, οι Μονάδες της Υπεύθυνης Αρχής είναι:

- Μονάδα Α': Συντονισμού, Προγραμματισμού και Αξιολόγησης
- Μονάδα Β': Διαχείρισης έργων / δράσεων
- Μονάδα Γ': Οργάνωσης – Υποστήριξης και Υλοποίησης δράσεων

Αρχή Ελέγχου ορίζεται η **Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου** (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών. Η ΕΔΕΛ λειτουργεί ανεξάρτητα από την Υπεύθυνη Αρχή και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης και την κατ' έτος έκδοση γνώμης για την αληθή και ακριβή εικόνα, καθώς και τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών που δηλώνονται από την ΥΑ στο ετήσιο αίτημα πληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 29 του Καν. 514/2014, τα άρθρα 2 και 12 του Καν. 1042/2014.

Εντεταλμένες Αρχές, οι οποίες, υπό την ευθύνη της Υπεύθυνης Αρχής, εκτελούν ορισμένα καθήκοντα για λογαριασμό της, ορίζονται οι:

- Η **Υπηρεσία Διαχείρισης Ευρωπαϊκών και Αναπτυξιακών Προγραμμάτων**, εφεξής ΥΔΕΑΠ, η οποία, αναλαμβάνει την άσκηση των καθηκόντων της υπεύθυνης αρχής για τη διαχείριση μέρους των Εθνικών Προγραμμάτων των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας της περιόδου 2014-2020, όπως αυτά εξειδικεύονται με το άρθρο 4 του Καν. 1042/2016. Η ΥΔΕΑΠ υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών/Γενική Γραμματεία Δημόσιας Τάξης.

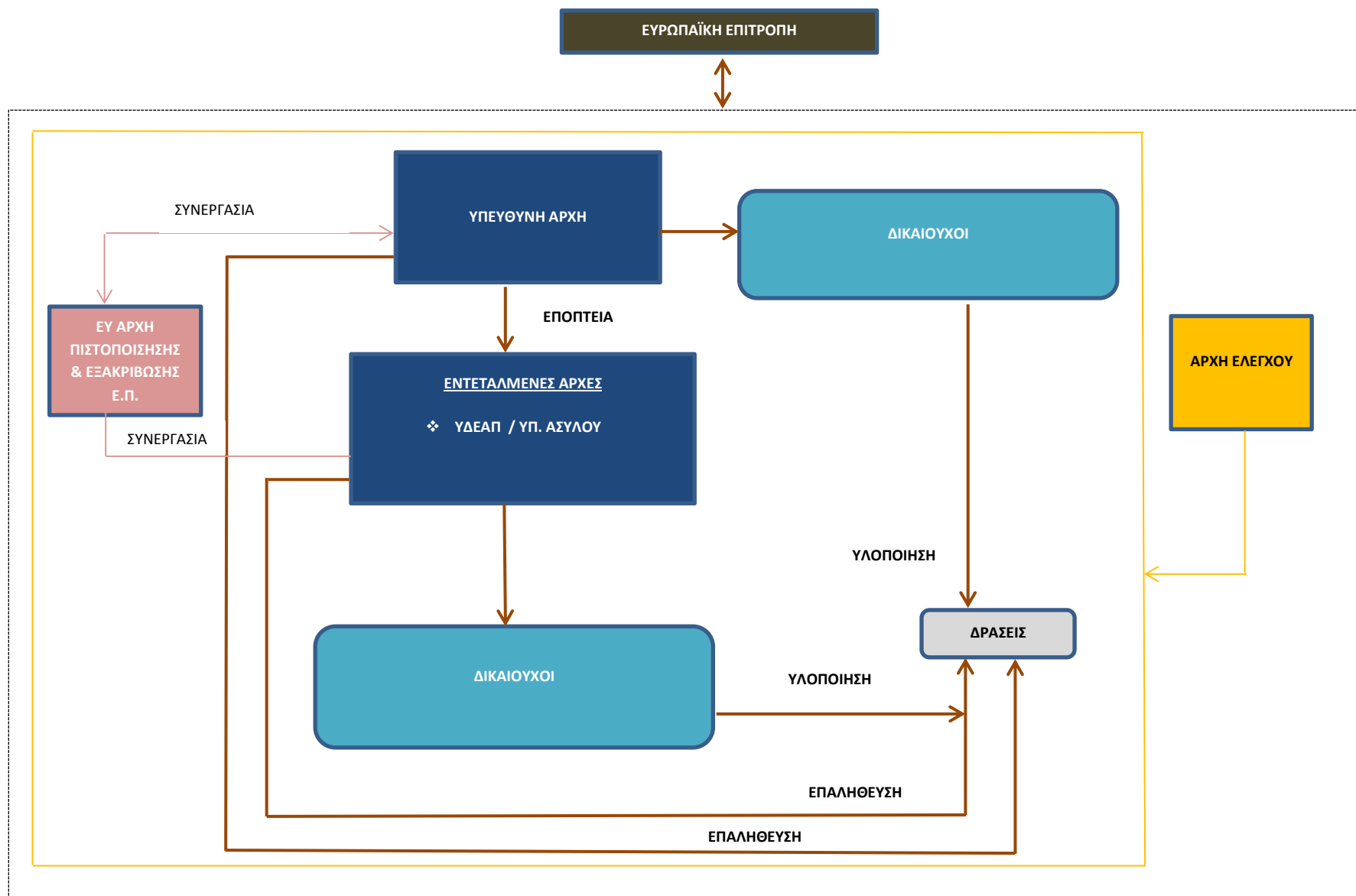
Ο προϋπολογισμός του Ε.Π. ΤΑΜΕ που η διαχείρισή του έχει εκχωρηθεί στην ΥΔΕΑΠ ανέρχεται στο ποσό των **68.703.969,98 €**. σε επίπεδο κοινοτικής στήριξης. Για το Ε.Π. ΤΕΑ, ο αντίστοιχος προϋπολογισμός ανέρχεται στο ποσό των **104.313.766,67 €** σε επίπεδο κοινοτικής στήριξης.

- Η **Υπηρεσία Ασύλου** του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής αναλαμβάνει την άσκηση των καθηκόντων της Υπεύθυνης Αρχής για τη διαχείριση μέρους του Εθνικού Προγράμματος του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης 2014-2020, όπως αυτά εξειδικεύονται με το άρθρο 4 του Καν. 1042/2016.

Ο προϋπολογισμός του Ε.Π. ΤΑΜΕ που η διαχείρισή του έχει εκχωρηθεί στην Υπηρεσία Ασύλου ανέρχεται στο ποσό των **49.094.920,80 €** σε επίπεδο κοινοτικής στήριξης.

- Η **Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων** της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, αναλαμβάνει την άσκηση των καθηκόντων της Υπεύθυνης Αρχής που αφορούν στην κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών που συνοδεύουν το αίτημα πληρωμής του ετήσιου υπολοίπου των άρθρων 40 και 44 του Καν. 514/2014 για τα Εθνικά Προγράμματα των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας, σε συνεργασία με την Υπεύθυνη Αρχή.

Διάγραμμα 1. Λειτουργική Συσχέτιση Αρχών που συμμετέχουν στο ΣΔΕ των ΕΠ ΤΑΜΕ - ΤΕΑ 2014-2020

III. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου αποτυπώνονται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ και συνοδεύονται από τυποποιημένα έντυπα και οδηγούς.

Οι **Διαδικασίες** έχουν ενταχθεί σε 8 λειτουργικές περιοχές. Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ είναι κοινό για τις Δράσεις και των δύο Εθνικών Προγραμμάτων. Η δομή των λειτουργικών περιοχών και διαδικασιών είναι η ακόλουθη:

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 1: ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ. Σε αυτήν τη λειτουργική περιοχή προσδιορίζονται αναλυτικά τα βήματα των διαδικασιών που ακολουθούνται για την έκδοση της πρόσκλησης για υποβολή αιτήματος χρηματοδότησης και την επιλογή και έγκριση δράσης.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 2: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ. Προσδιορίζονται τα βήματα των διαδικασιών που εφαρμόζονται σε όλο το φάσμα της υλοποίησης μιας δράσης, από την έγκρισή της έως την ολοκλήρωσή της. Αναλυτικότερα, προσδιορίζονται οι διαδικασίες της παρακολούθησης προόδου υλοποίησης δράσεων, των προεγκρίσεων διακήρυξης, ανάληψης νομικής δέσμευσης (σχεδίου σύμβασης), τροποποίησης νομικής δέσμευσης (τροποποίηση σύμβασης), διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης δράσεων και δαπανών τους, τροποποίησης δράσεων, ολοκλήρωσης δράσεων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 3: ΕΛΕΓΧΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ. Στο πλαίσιο της λειτουργικής περιοχής παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων από τις ελεγκτικές αρχές, ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρأنόμως καταβληθέντων ποσών, εξέτασης ενδείξεων απάτης και υπονοιών απάτης και αναφορά παρατυπιών στην OLAF.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 4: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ, όπου περιγράφονται αναλυτικά τα βήματα των διαδικασιών της χρηματοδότησης των δράσεων, δηλαδή η εγγραφή τους στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) και η πληρωμή τους (εκκαθάριση λογαριασμού που δηλώνουν οι δικαιούχοι, έκδοση εντολής πληρωμής). Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί των δράσεων τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδας και η πληρωμή τους διενεργείται μέσω της πίστωσης των εν λόγω λογαριασμών.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 5: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΗΣ ΑΡΧΗΣ. Παρουσιάζονται τα βήματα που θα πρέπει να εφαρμόσει η Υπεύθυνη Αρχή για την παρακολούθηση των Εντεταλμένων Αρχών και την εποπτεία της διαχείρισης που ασκούν για το μέρος των Ε.Π. που τους έχει ανατεθεί.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 6: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. Περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες για την υποστήριξη του έργου της Επιτροπής Παρακολούθησης, καθώς και για την κατάρτιση και υποβολή των ετήσιων και τελικών εκθέσεων εφαρμογής.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 7: ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΕΤΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ. Προσδιορίζονται τα βήματα των διαδικασιών για την κατάρτιση του αιτήματος πληρωμής και πιο συγκεκριμένα των ετήσιων λογαριασμών που αφορούν στο αίτημα πληρωμής, της δήλωσης διαχείρισης και ετήσιας σύνοψης που συνοδεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς και την υποβολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 8: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΔΕ, όπου προβλέπεται η παρακολούθηση της εφαρμογής του ΣΔΕ από τις αρχές διαχείρισης και η τροποποίησή του, προκειμένου να αντιμετωπίζονται έγκαιρα ελλείψεις ή και αδυναμίες που παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή του.

Σε όλες τις διαδικασίες έχουν ενσωματωθεί οι απαιτήσεις διαχείρισης και ελέγχου που ορίζονται στον Καν. 514/2014 και εξειδικεύονται στον Καν. 1042/2014.

Τα βασικά σημεία στα οποία διαφοροποιείται το ΣΔΕ των Ε.Π. ΤΑΜΕ - ΤΕΑ συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Για την εκπόνηση των Εθνικών Προγραμμάτων, αλλά και για την αναθεώρησή τους απαιτείται η διενέργεια πολιτικού διαλόγου, μεταξύ πολιτικών προϊσταμένων των αρμόδιων Υπουργείων άσκησης πολιτικής στους τομείς παρέμβασης των Εθνικών Προγραμμάτων και της Επιτροπής. Βασικός στόχος του πολιτικού διαλόγου είναι ο προσδιορισμός και η αντιμετώπιση των αναγκών και των προτεραιοτήτων των Κ-Μ στους τομείς παρέμβασης των Ειδικών Κανονισμών των Ταμείων και η ενσωμάτωσή τους στα Εθνικά Προγράμματα.
- Η ένταξη των δράσεων στα Εθνικά Προγράμματα διενεργείται μέσω της Συμφωνίας Επιδότησης, η οποία υπογράφεται από τον πολιτικό προϊστάμενο της ΥΑ/ΕΑ και τον νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου. Η Συμφωνία Επιδότησης αποτελείται από δύο μέρη: την Απόφαση Ένταξης και τους Όρους και Υποχρεώσεις της που θα πρέπει να τηρεί ο Δικαιούχος.
- Το αίτημα πληρωμής διενεργείται μία φορά το έτος, έως τις 15 Φεβρουαρίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους και περιλαμβάνει: τους ετήσιους λογαριασμούς, τη δήλωση διαχείρισης, την ετήσια σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικών ελέγχων και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί από τις αρχές διαχείρισης. Στους ετήσιους λογαριασμούς περιλαμβάνονται οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί και καταχωρηθεί στο ΟΠΣ εντός του οικονομικού έτους. Το οικονομικό έτος ορίζεται ως την περίοδο από 16 Οκτωβρίου του έτους N-1 έως τις 15 Οκτωβρίου του έτους N.
- Θεσπίζεται κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης, μεταξύ του Κ-Μ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με στόχο τη μέτρηση της συνάφειας, της αποτελεσματικότητας, της επάρκειας, της προστιθέμενης αξίας, της βιωσιμότητας των δράσεων και της απλούστευσης και μείωσης της διοικητικής επιβάρυνσης, σύμφωνα με τους στόχους του Καν. 514/2014 και των Ειδικών Κανονισμών των Ταμείων.

Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκε ο Καν. 207/2017 για το κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης, όπου, μεταξύ άλλων, ορίζονται τα ερωτήματα αξιολόγησης και οι δείκτες κοινών αποτελεσμάτων και επιπτώσεων για τις εκθέσεις αξιολόγησης των Εθνικών Προγραμμάτων, οι οποίες θα πρέπει να έχουν εκπονηθεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους.